

PROTOKOLL ÅRSMØTE NORSK SAU OG GEIT 13.-14.03.2019
Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel West, Gardermoen

Møteledelse: Ordfører Ragnhild Sæle
Varaordfører Arvid Wold

Referent: Anne Grete Stabekk
Ken Lunn

Sakliste:

1. Åpning
2. Opprop
3. Godkjenning av innkalling, sakliste og forretningsorden for møtet
4. Valg av to utsendinger til å skrive under møteprotokollen sammen med ordføreren
5. Valg av fullmaktskomité og oppnevning av redaksjonskomité
6. Lederens tale
7. Årsmelding 2018
8. Regnskap 2018
9. Melding fra Kontrollutvalget
10. Budsjett 2019
11. Kontingent 2020
12. Valg – Innstilling fra Valgmemnda
 - a) Leder
 - b) 3 styremedlemmer for 2 år
 - c) Vararepresentanter til styret i nummerrekkefølge
 - d) Nestleder
 - e) Ordfører med varaordfører i Representantskapet
 - f) Tre geiteholdere til Representantskapet
 - g) Tre varamedlemmer for geiteholdere i Representantskapet i nummerrekkefølge
 - h) 1 gjeterhundrepresentant til Representantskapet
 - i) 1 varamedlem for gjeterhundrepresentant i Representantskapet
 - j) Valgmemnd (tre representanter med vararepresentanter (regionene sør, midt og nord) etter forslag fra fylkene i regionen
 - k) Leder og nestleder for Valgmemnda
 - l) Revisor
13. Valg av Kontrollutvalg m/vara
14. Instruks for Valgmemnda i Norsk Sau og Geit
15. Norsk Sau og Geits etiske retningslinjer
16. Markedssituasjonen på sau/lam
17. Organisasjonsprosjektet «BÆrekraft»
18. Norsk Sau og Geits 4 satsingsområder
19. Markedssituasjonen på geiteprodukter
20. Innkomne saker. Fra Buskerud Sau og Geit: «Kleppesaken»
21. Innkomne saker. Fra Vestfold Sau og Geit: «Økonomisk og næringspolitisk råd/utvalg»
22. Jordbruksforhandlingene 2019
23. NSGs klimasatsning
24. Orienteringssaker fra NSG
25. Uttalelse(-r) fra Årsmøtet

Sak 1. Åpning

Ordfører Ragnhild Sæle åpnet årsmøtet og ønsket velkommen.

Sak 2. Opprop

Ordfører Ragnhild Sæle foretok opprop.

PROTOKOLL ÅRSMØTE NORSK SAU OG GEIT 13.-14.03.2019
Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel West, Gardermoen

1	Ragnhild	Sæle	Ordfører	
2	Arvid	Wold	Varaordfører	
3	Kjell Erik	Berntsen	Sentralstyret	Leder
4	Pål	Kjorstad	Sentralstyret	Nestleder
5	Else Horge	Asplin	Sentralstyret	Styremedlem
6	Terje	Benjaminsen	Sentralstyret	Styremedlem
7	Anne Kari L.	Snefjellå	Sentralstyret	Styremedlem
8	Torill	Undheim	Sentralstyret	Styremedlem
9	Sigurd	Vikesland	Sentralstyret	Styremedlem
10	Gunnar	Haugo	1.vara geiterepresentant	
11	Jo	Risløv	Geiterepresentant	
12	Hallvard	Veen	Geiterepresentant	
13	Audun	Seilen	Gjeterhundrepresentant	
14	Sigrid Skorve	Larsen	Akershus	Fylkesleder
15	Kåre	Blålid	Aust-Agder	Fylkesleder
16	Steinar	Staaland	Buskerud	Vara fylkesleder
17	Bjørn Tore	Søfting	Finnmark	Fylkesleder
18	Martin	Mostue	Hedmark	Vara fylkesleder
19	Reidar	Kallestad	Hordaland	Fylkesleder
20	Ronald	Slemmen	Møre og Romsdal	Fylkesleder
21	Marit	Langeland	Nordland	Vara fylkesleder
22	Jørn Ove	Heggland	Nord-Trøndelag	Vara fylkesleder
23	Knut	Evensen	Oppland	Fylkesleder
24	Håvard	Helgeland	Rogaland	Fylkesleder
25	Solgun	Haugen	Sogn og Fjordane	Vara fylkesleder
26	Olav Edvin	Heggvold	Sør-Trøndelag	Fylkesleder
27	Knut Johan	Hvistendahl	Telemark	Fylkesleder
28	Jan Ottar	Østring	Troms	Fylkesleder
29	Sven	Haughom	Vest-Agder	Fylkesleder
30	Lars Bjarne	Linneflaatten	Vestfold	Fylkesleder
31	Rune	Sandklev	Østfold	Fylkesleder
32	Mona	Solberg	Akershus	Utsending
33	Carina	Fiære	Aust-Agder	Utsending
34	Per H.	Liahagen	Buskerud	Utsending
35	Robert Severin	Pedersen	Finnmark	Utsending
36	Ingar	Eide	Hedmark	Utsending
37	Arnt	Bakke	Hordaland	Utsending
38	Oddmund	Hildal	Hordaland	Utsending
39	Kato	Hilleren	Hordaland	Utsending
40	Kjetil	Rødland	Hordaland	Utsending
41	Jon Kåre	Løvoll	Møre og Romsdal	Utsending
42	Brian	Nielsen	Møre og Romsdal	Utsending
43	Johnny Dahl	Hansen	Nordland	Utsending
44	Ketil	Trongmo	Nordland	Utsending
45	Oddbjørn	Kaasa	Nord-Trøndelag	Utsending
46	Eirik	Kolbjørnshus	Oppland	Utsending
47	Jonny	Mathisen	Oppland	Utsending
48	Frode	Rudland	Oppland	Utsending
49	Ellen Marie	Syse	Oppland	Utsending
50	Arne	Berge	Rogaland	Utsending

PROTOKOLL ÅRSMØTE NORSK SAU OG GEIT 13.-14.03.2019
Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel West, Gardermoen

51	Tor Gaute	Eikeland	Rogaland	Utending
52	Eirik	Gilje	Rogaland	Utending
53	Iren Vestersjø	Hidle	Rogaland	Utending
54	Per Johan	Lyse	Rogaland	Utending
55	Kjell Åge	Thorsen	Rogaland	Utending
56	Kjell	Mardal	Sogn og Fjordane	Utending
57	Jostein	Flatland	Sogn og Fjordane	Utending
58	Tom Idar	Kvam	Sogn og Fjordane	Utending
59	Eivind Såstad	Mjøen	Sør-Trøndelag	Utending
60	Knut	Wågø	Sør-Trøndelag	Utending
61	Guro	Libjå	Telemark	Utending
62	<i>Sindre (forfall)</i>	<i>Borch</i>	<i>Troms</i>	<i>Utending</i>
63	Snefrid	Reppen	Vest-Agder	Utending
64	Torstein	Lie	Vestfold	Utending
65	Arild	Johansen	Østfold	Utending
66	Sven	Reiersen	Avlsrådet for sau	Leder
67	Helge Olaf	Aas	Ull- og klipperådet	Leder
68	Torhild F.	Sisjord	Valgnemda	Leder
69	Leif	Matnisdal	Valgnemda	
70	Roy	Mikkola	Valgnemda	
71	Anders	Svare	Valgnemda	
72	Lars Erik	Wallin	Norsk Sau og Geit	Generalsekretær
73	Thor	Blichfeldt	Norsk Sau og Geit	Avls- og seminsjef
74	Siv	Bøifot	Norsk Sau og Geit	Kontorsjef
75	Per	Fossheim	Norsk Sau og Geit	Utmarksrådgiver
76	Ken	Lunn	Norsk Sau og Geit	Organisasjonssjef
77	Kjell Steinar	Løland	Norsk Sau og Geit	Avlsrådgiver
78	Anne Grete	Stabekk	Norsk Sau og Geit	Rådgiver org
79	Ingrid	Østensen	Norsk Sau og Geit	Rådgiver geit
80	Marthe	Dypdalen	Sentralstyret	2.vara styret
81	Mina	Klaseie	Animalia	
82	Astri	Liland	Norsk Landbrukssamvirke	
83	Ståle	Støen	Norsk Bonde- og Småbrukarlag	
84	Leif Arne	Nordheim	Prisvinner "Gromsauene 2019"	
85	Ester	Nordheim	Følge prisvinner	
86	Marianne	Skrebergene	Prisvinner "Beste avkomstgranska bukk 2018"	
87	Nils	Skrebergene	Prisvinner "Beste avkomstgranska bukk 2018"	
88	Stein	Svedahl	Prisvinner "Gjeter'n 2019"	
89	Anne Marit	Svedahl	Følge prisvinner	
90	Atle	Moen	Prisvinner "Beste avkomstgranska vær 2018"	
91	Helga	Kvamsås	Prisvinner "Lykleprisen 2019"	
92	Ola	Søgnesand	Følge prisvinner	
93	Kåre	Hole	Prisvinner "Superverver 2018"	
94	Trine Hasvang	Vaag	Nortura	Innleder
95	Eivind	Kjuus	TINE Råvare	Innleder
96	Anders	Sandbu	Bondebladet	Journalist

Forfall: Nr 62 Sindre Borch

Nr 1-65 har stemmerett. Det møtte 64 stemmeberettigede i årsmøte.

Sak 3. Godkjenning av innkalling, sakliste og forretningsorden for møtet

Dokument som fulgte saken:

- Innkalling til årsmøte i Norsk Sau og Geit 13.-14. mars 2019, datert 30.01.2019
- Program og tidsplan for årsmøte datert 26.02.2019
- Forretningsorden for årsmøte

Disse hadde ordet: Fylkesleder Rogaland Håvard Helgeland, fylkesleder Sør-Trøndelag Olav Edvin Heggvold og fylkesleder Møre- og Romsdal Ronald Slemmen.

Det kom forslag om endring i saklisten. Sak 20 og 21 ble foreslått behandlet før sak 12. Forslag til endring ble vedtatt mot 3 stemmer.

Vedtak:

Innkalling, sakliste og forretningsorden ble godkjent med endring på rekkefølge i saklisten. Sak 20 og 21 behandles før sak 12.

Sak 4. Valg av to utsendinger til å skrive under møteprotokollen sammen med ordføreren

Vedtak:

1. Knut Evensen
2. Iren Vestersjø Hidle

Sak 5. Valg av fullmaktskomité og oppnevning av redaksjonskomité

Vedtak:

Fullmaktskomité:

1. Kjell Åge Thorsen
2. Eivind Såstad Mjøen
3. Kjell Steinar Løland (sekretær)

Redaksjonskomité:

1. Else Horge Asplin (leder)
2. Bjørn Tore Søvting
3. Rune Sandklev
4. Marit Langeland
5. Jan Ottar Østring
6. Per Fossheim (sekretær)
7. Ingrid Østensen (sekretær)

Sak 6. Lederens tale

Ved styreleder Kjell Erik Berntsen. Talen er gjengitt på sidene 27-28.

Disse hadde ordet: Leder ull- og klipprådet Helge Olaf Aas, utsending Rogaland Arne Berge, fylkesleder Vestfold Lars Bjarne Linneflaatten, utsending Buskerud Per H. Liahagen, utsending Finnmark Robert Severin Pedersen og utsending Sør-Trøndelag Eivind Såstad Mjøen.

Kommentarer til leders tale:

- Leder ble takket for en god tale. Kommenterte bøndene som er definert som «rekanaliserere» og at det for en del år tilbake var mulig å leve av kornproduksjon på 250 mål. Idag er det nødvendig med 1000 dekar for å få inntektsgrunnlag av kornproduksjon. Flere har derfor valgt å starte med husdyr for å kunne fortsette som heltidsbonde fordi gården ikke er stor nok for kornproduksjon alene. Mye av kraftfôret som blir kjøpt i dag blir sponset av «snøbrøyting» og prisnedskrivning på korn. Det er uheldig å krangle om rammene i jordbruksoppgjøret. Oppfordret til å støtte kornbonden og prisnedskrivning på korn. Vi er avhengig av god kornøkonomi for å unngå at enda mer grasproduksjon flyttes til kornområdene.
- Hadde ønsket litt mer fult i leders tale. Vi trenger å være offensive. Understreket viktigheten av at organisasjonen tar vare på både store og små. Vi må være på hugget mot avtalepartene og vi må være tett på og trykke på i alle høringsuttalelser.
- God tale. Organisasjonen må jobbe for å bli mer synlige i media. Se til Tyr og Norsvin, og være tidlig ute med å spre info om våre krav. Strukturendring og fokus på økt produksjon har bakgrunn i at det er eneste vekstmuligheten i sone 1. Dette forsterkes av høye leiepriser på jord. Vi må være forsiktig med å sette soner og små og store bruk opp mot hverandre.
- Støtter uttale om kanaliseringspolitikken. Vi må tåle at kraftfôrprisen er noe høyere. Vi er ikke tjent med at grovfôrproduksjon flyttes til de områdene det kan dyrkes korn.
- Gjeterhund har etter vår vurdering utviklet seg til å bli for veike på sau. Viktig å legge vekt på sterke hunder som er gode på henting av sau. Fremmer prøvereglene en type gjeterhund vi ikke ønsker? Oppfordret gjeterhundrådet til å sikre regler som fremmer gode brukshunder.
- Smårasene må bli mer inkludert og ivaretatt som medlemmer i NSG. Kan småraselaga bli inviterte til NSG sitt årsmøte?
- Utfordring på markedsbalansen og etterlysning av fakta om hvordan samarbeid og lagersituasjonen er mellom Nortura og KLF.
- Grei og klar tale. Utfordring på et mer synlig NSG?, hvor er NSG i rovdyrdebatten?, hvor var NSG ved angrepene i Trøndelag og i Nord-Østerdal ifjor? I fjor etterlyste vi hva som gjøres med ankesakene etter Krokandommen. Er det ingenting? Har uenighet om hvem som skulle ha ansvaret medført at ingenting har skjedd? Lett å holde dialog med dem vi er enige med! Hvorfor jobber vi ikke mer mot de vi er i konflikt med? Hvor er NSG når det blir snakk om gjerdehold og hvordan løfte opp dette som sak når det gjelder beitebruk i utmark?
- Krokandommen. Problematikken er rimelig nærme og ulven sprer seg.
- Konkurransene på gjeterhund har gått i retning konkurransehund og på bekostning av brukshunden.

Svar:

Leder takket for tilbakemelding, gode innspill og kommenterte følgende:

- Enig i innspill på kanaliseringspolitikken.
- Vi jobber med tiltak for å styrke arbeidet med å være tidlig ute med krav, og bli enda mer målrettet i arbeidet med rammevilkår. Styret vil sette Jordbruksavtalen på dagsorden på representantskapmøte i oktober 2019.
- Innspill på gjeterhund som styret har mottatt er overlevert til gjeterhundrådet. Arbeidet følges opp av gjeterhundrådet. Bonden har hund for å få hjelp i arbeidet på gården.
- Småraselagene er en viktig del av fellesskapet. Det arrangeres samling annenhvert år for småraselagene, og økonomien til lagene ble styrket i 2018 med en økning fra 100 til 200 kroner i støtte fra NSG til raselagene for våre felles medlemmer.
- Nortura er tildelt rollen som markedsregulator. Både KLF og Nortura har egne lager og har ikke innsikt i hverandres lager. Næringas lager som forvaltes av Markedsregulator har vi innsikt og god kontroll på. Vi er også kjent med at Nortura har jobbet med å redusere eget lager.

- I rovviltarbeidet gjør vi sikkert ikke en god nok jobb, men vi er uenig at vi ikke setter rovvilt på dagsorden. Vi har et tett og godt samarbeid med faglaga, noe som er avgjørende i dette viktige arbeidet for beitenæringa. Selv om vi jobber mye sammen med faglaga i rovviltarbeidet forstår vi at ikke alle vurderer at jobben er bra nok.

Vedtak:

Årsmøtet tar lederens tale til etterretning.

Sak 7. Årsmelding 2018

Dokument som fulgte saken:

- Årsmelding 2018

Styremedlemmene Torill Undheim og Sigurd Vikesland gikk gjennom hovedpunktene i årsmelding 2018.

Disse hadde ordet: Geiterepresentant Hallvard Veen, utsending Rogaland Tor Gaute Eikeland, gjeterhundrepresentant Audun Seilen, utsending Buskerud Per H. Liahagen, fylkesleder Troms Jan Ottar Østring, utsending Rogaland Kjell Åge Thorsen og fylkesleder Oppland Knut Evensen.

Kommentarer:

- Medlemsverving er viktig, men medlemspleie er kanskje enda viktigere. Aktivitet og oppfølging er avgjørende for å holde på medlemmene.
- Kåring av reinrasa dalasau. Bekymret over den høye vrakingsprosenten på en sårbar rase.
- Statistikkene viser mindre rovdyrta, men dette gir et feil inntrykk. Saueholderne i de belastede områdene gir opp og slutter med sau. Det er hovedårsaken til nedgangen i tap.
- Grillaksjonen var et bra tiltak. Det skapte engasjement. Utfordringen er at det er lite lam i juni og det gjør aksjonen litt krampeaktig. Vi markedsførte produkter det ikke var tilgang på i butikk. Kanskje vi heller bør på banen i sesongen på høsten? På slutten av sesongen er det flust med varer og kjøttet er i butikk. Vi mener derfor næringa må sette inn støtet på senhøsten istedenfor på sommeren.
- Ikke så svart hvitt i forhold til gjeterhund som noen uttrykker. Det er lett å føle med de som har fått en hund som ikke fungerer, men Norge har aldri hatt et så godt gjeterhundmateriale som i dag. Fakta er at Norge er et land hvor bøndene er i førersetet. De mestvinnende på prøver i Norge er de som også bruker gjeterhund i praktisk arbeid. Bredden i avlsmateriale er stort og det er gjort en par grep den siste tiden for å styrke de egenskapene som omtales. Krav i reglene i klasse 1 er skjerpet på egenskapen innhenting. En sterk hund er en hund som ikke biter, men klarer å flytte sauen allikevel. Ny forskrift vil skjerpe kravene i forhold til for harde og tøffe hunder. Vi skal ha stort fokus på at hunden håndterer sauen pent.
- På side 11 er det omtalt kommunikasjon. Vi må være mer på hugget med kommunikasjon i NSG. Beklagelig at redaktøren sluttet.
- Mange sauebønder opplevde at sauegulvet i fjøset sitt falt sammen. Hvorfor ble det ikke tatt inn artikler i bladet om saken?
- Normaltap på utmarksbeite. Tidligere fikk man lagt til grunn en lavere normalprosent dersom man kunne dokumentere at eget tap var lavere tap enn normaltap i område de siste 8 årene. F.eks ved dokumentasjon gjennom sauekontrollen.
- Mange har gode hunder. Selv om mange er gode, er inntrykket at stadig flere er for veike. Må forhindre at det går feil veg med gjeterhund.
- Grillaksjon ble en katastrofe i Nord Norge. Det var ikke sau- og lammekjøtt tilgjengelig på dette tidspunktet og aksjonen var for dårlig koordinert. Ønsker en annen form for aksjon for å fremme sauekjøttet enn grillaksjon. Vi bør bidra i hovedsesongen på høsten, og da med andre typer produkter enn grillmat.

- Aksjon med fokus på spekemat, fårikål og andre tradisjonelle retter med sau og lammekjøtt som mange av sauebønderne er flinke med og dermed kan få til å markedsføre på en god måte.
- Nedgang i semin skyldes at bruksbesetningene tilbys for dårlig utvalg. Kan vi utvide utvalget og styrke tildeling til bruksbesetninger vil det forebygge at noen fristes til import. Vi er ikke tjent med nye importere.
- Innholdsrik og fin årsmelding. Vi må jobbe mer med medlemspleie i lokallagene. Vi må skolere tillitsvalgte i lokallag, slik at de kan bidra bedre. Lokallaga er viktige i NSG, de skal være synlige og bidra til å gjøre NSG sterkere.
- Grillaksjon på sommeren er sannsynligvis mindre målrettet enn å sette inn tiltak andre tider på året. Vi har gjennomført grillaksjon i påsken i et stort hytteområdene og det har fungert bra! Steder som samler mye folk og er preget av god stemning, er veldig positive arenaer å være tilstede på.

Vedtak:

Årsmeldingen for 2018 ble enstemmig vedtatt.

Sak 8. Regnskap 2018

Dokument som fulgte saken:

- Regnskap for 2018 med resultat, balanse og noter er trykket i årsmeldingen
- Revisorberetning for 2018 er trykket i årsmeldingen
- Regnskap med budsjett for 2018 ligger under sak 10 i saksmappa

Lars Erik Wallin presenterte regnskapet for 2018.

Saksframlegg:

Norsk Sau og Geits regnskap for 2018 viser et totalt overskudd på kr 1.382.021.

Virksomheten i Norsk Sau og Geit kan deles i 2 hovedområder. Dette er avls- og seminvirksomheten som utgjør ca. 64 % av omsetningen, samt organisasjons- og øvrig fagvirksomhet som står for den resterende delen av omsetningen.

Årsmøtet i NSG vedtok i mars 2018 et budsjett for dette året med et underskudd på kr 1.250.000 fordelt med ca. halvparten på hver av de 2 hoveddelene i virksomheten. Underskuddet var begrunnet i økt forsknings- og utviklingsaktivitet, samt satsning på organisasjonsdriften med bl. a. styrket bemanning på dette området.

I 2018 har avls- og seminvirksomheten vært i en mellomfase med lave kostnader pga. oppbygging av prosjektaktivitet og vakanser i stillinger. For avls- og seminvirksomheten ble det i 2018 et overskudd på kr 1.661.781.

For organisasjonen og den øvrige fagvirksomheten i NSG ble det derimot i 2018 et underskudd på 279.974. Resultatet er imidlertid vesentlig bedre enn budsjettet underskudd for året pga. vakanser i stillinger og forholdsvis høyt sykefravær.

Vedtak:

Regnskap 2018 ble enstemmig vedtatt.

Sak 9. Melding fra Kontrollutvalget

Dokument som fulgte saken:

- Protokoll fra møte i Kontrollutvalget mandag 25. februar 2019

Medlem av Kontrollutvalget geiterepresentant Hallvard Veen leste opp protokollen fra Kontrollutvalget.

Vedtak:

Kontrollutvalgets protokoll av 25.02.2019 ble enstemmig vedtatt.

Sak 10. Budsjett 2019

Dokument som fulgte saken:

- Framlegg til budsjett for 2019

Saksframlegg:

Generalsekretær Lars Erik Wallin gikk gjennom styrets forslag til budsjett for 2019, som er balansert med et overskudd på kr 420 000.

Disse hadde ordet: Geiterepresentant Hallvard Veen, fylkesleder Rogaland Håvard Helgeland, utsending Sogn og Fjordane Jostein Flatland og utsending Oppland Eirik Kolbjørnshus.

Kommentarer til budsjett 2019:

- Mange overser faktura på medlemskontingent som er vedlagt medlemsbladet i desember. De fleste vil nok betale ved 1. purring.
- Å sende 1. purring medio mars er alt for lang tid etter utløpt betalingsfrist som er satt til 1. januar.
- Det er defensivt å budsjettere med nedgang i medlemskontingent, siden et av de 4 satsingsområdene er økt medlemstilslutning. Anbefalte at budsjettet for medlemskontingent økes med 200.000 i budsjett 2019, slik at budsjettet blir på samme nivå som fjoråret.

Svar:

- Grunnen til at purring er sendt medio mars i år skyldes kapasitet på å legge inn innmeldte endringer i medlemsskap fra årsskiftet, slik at purring blir utsendt med korrekt beløp. Det er et stort omfang av endringer i medlemsskap ved årsskifte pga eierskifte på gårder, avvikling av sauehold og andre endringer.
- Generalsekretær Lars Erik Wallin bekreftet at det ville bli satt på ressurser for å gå gjennom og forbedre rutiner knyttet til purring på medlemskontingent ved neste årsskifte.

Vedtak:

Budsjett for 2019, med et totalt overskudd på kr 420.000, ble enstemmig vedtatt.

Sak 11. Kontingent 2020

Dokument som fulgte saken:

- Oversikt over kontingentsatser for årene 2008 – 2019 med fordeling mellom de ulike leddene i organisasjonen.

Styrets framlegg til nye kontingentsatser fra 2020:

Styret i NSG vedtok i møte 12. og 13. februar 2019 framlegg til kontingent for 2020.

Kontingentsatsene ble sist justert i 2017. Styret i NSG innstiller på at kontingentsatsene endres i 2020 for alle ledd i organisasjonen. Forslag til nye satser med endring er vist i tabellen nedenfor.

PROTOKOLL ÅRSMØTE NORSK SAU OG GEIT 13.-14.03.2019
Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel West, Gardermoen

	Hovedmedl. 0-50	Hovedmedl. 51-	Husstandsmedl	Støttemedl.	Æresmedl.
Lokallag	255 (+60)	280 (+60)	180 (+30)	180 (+30)	
Fylkeslag	365 (+65)	390 (+65)	140 (+35)	140 (+35)	
Landslag	680 (+75)	1130 (+75)	180 (+35)	180 (+35)	400 (+100)
Sum	1300 (+200)	1800 (+200)	500 (+100)	500 (+100)	500 (+100)

Disse hadde ordet: Fylkesleder Møre og Romsdal Ronald Slemmen, utsending Sogn og Fjordane Tom Idar Kvam og utsending Sør-Trøndelag Eivind Såstad Mjøen.

Kommentarer:

- Det ble påpekt at det på Min Side er registrert feil antall dyr i mange besetninger. Medlemmer tror de kan rette dyretall på Min Side som grunnlag for korrekt kontingent. NSG taper mye penger på at mange er registrert med feil dyretall.
- Lokallagene bør få liste over det riktige dyretallet i besetningene.
- Ansvar for innkreving av medlemskontingent ligger hos NSG sentralt, og lokallaget ønsker ikke å ha ansvar for opprydding av feil antall dyr.

Vedtak:

Kontingent fra 2020 ble enstemmig vedtatt.

Sak 12. Valg – Innstilling fra valgnemnda

- Leder
- 3 styremedlemmer for 2 år
- Vararepresentanter til styret i nummerrekkefølge
- Nestleder
- Ordfører med varaordfører i representantskapet
- Tre geiteholdere til representantskapet
- Tre varamedlemmer til geiteholdere i representantskapet i nummerrekkefølge
- 1 gjeterhundrepresentant til representantskapet
- 1 varamedlem for gjeterhundrepresentant til representantskapet
- Valgnemnd (tre representanter med vararepresentanter – region sør, midt og nord) etter forslag fra fylkene i regionen)
- Leder og nestleder for valgmemnda
- Revisor

Dokument som fulgte saken:

- Innstilling fra valgmemnda i NSG, revidert 11.02.2019

Valgmemndas innstilling ble lagt fram av leder i valgmemnda Torhild F. Sisjord. Alle kandidater ble kalt fram, og Årsmøtet fikk en grundig presentasjon med bakgrunn og erfaring til de foreslåtte kandidatene.

Disse hadde ordet: Utsending Buskerud Per H. Liahagen og ordfører Ragnhild Sæle.

Kommentarer:

- Valgmemnda har etterspurt forslag på kandidater til valgene i 2019. Når fylkene ikke har valgt å gi innspill på kandidater ønsker vi ikke å fremme benkeforslag direkte i årsmøtet. Buskerud ville derfor av prinsipp ikke fremme alternative forslag i årsmøtet, men orienterte om at de ville stemme blankt i alle avstemninger ved valg på styret og øvrige tillitsvalgte.
- Ordfører tok informasjonen til orientering.

a) Leder (skriftlig valg stemmeseddel nr. 1 / 64 stemmeberettigede)

Vedtak:

Kjell Erik Berntsen ble valgt til leder med 54 stemmer (10 blanke)

b) 3 styremedlemmer for 2 år (skriftlig valg stemmeseddel nr. 2 – 4 / 64 stemmeberettigede)

Vedtak:

1. Pål Kjørstad ble valgt med 59 stemmer (5 blanke) (stemmeseddel nr. 2)
2. Sigurd Vikesland ble valgt med 59 stemmer (5 blanke) (stemmeseddel nr. 3)
3. Else Horge Asplin ble valgt med 58 stemmer (6 blanke) (stemmeseddel nr. 4)

c) Vararepresentanter til styret i nummerrekkefølge

Vedtak:

1. Marthe Dypdalen ble enstemmig valgt ved akklamasjon.
2. Torstein Lie ble enstemmig valgt ved akklamasjon.
3. Ketil Rødland ble enstemmig valgt ved akklamasjon.

d) Nestleder (skriftlig valg stemmeseddel nr. 5 / 64 stemmeberettigede)

Vedtak:

Pål Kjørstad ble valgt med 59 stemmer (5 blanke)

e) Ordfører med varaordfører i representantskapet (skriftlig valg stemmeseddel nr. 6 - 7 / 64 stemmeberettigede)

Vedtak:

Ordfører: Ragnhild Sæle ble valgt med 53 stemmer (11 blanke) (stemmeseddel nr. 6)
Varaordfører: Arvid Wold ble valgt med 58 stemmer (6 blanke) (stemmeseddel nr. 7)

f) Tre geiteholdere til representantskapet (skriftlig valg stemmeseddel nr. 8 - 10 / 64 stemmeberettigede)

Vedtak:

1. Jo Risløv ble valgt med 62 stemmer (2 blanke) (stemmeseddel nr. 8)
2. Hallvard Veen ble valgt med 62 stemmer (2 blanke) (stemmeseddel nr. 9)
3. Hilde Giæver Marvik ble valgt med 62 stemmer (2 blanke) (stemmeseddel nr. 10)

g) Tre varamedlemmer til geiteholdere i representantskapet i nummerrekkefølge

Vedtak:

1. Gunnar Haugo ble enstemmig valgt ved akklamasjon.
2. Gro Haraldsdotter Arneng ble enstemmig valgt ved akklamasjon.
3. Solgunn Hol ble enstemmig valgt ved akklamasjon.

h) 1 gjeterhundrepresentant til representantskapet (skriftlig valg stemmeseddel nr. 11 / 64 stemmeberettigede)

Vedtak:

Audun Seilen ble valgt med 62 stemmer (2 blanke)

i) 1 varamedlem for gjeterhundrepresentant til representantskapet

Vedtak:

Ragnhild Engan ble enstemmig valgt ved akklamasjon.

j) Valg nemnd (tre representanter med vararepresentanter)

Vedtak:

1. Torhild F. Sisjord / Vara Helge Verdal (sør) ble enstemmig valgt ved akklamasjon.
2. Reidar Kallestad / Vara Jostein Flatland (vest) ble enstemmig valgt ved akklamasjon.
3. Oddbjørn Kaasa / Vara Kristian Indreeide (midt) ble enstemmig valgt ved akklamasjon.

k) Leder og nestleder for valg nemnda

Vedtak:

Leder: Torhild F. Sisjord ble enstemmig valgt ved akklamasjon.
Nestleder: Reidar Kallestad ble enstemmig valgt ved akklamasjon.

l) Valg av Revisor.

Vedtak:

BDO AS

Sak 13. Valg av Kontrollutvalg m/vara

Vedtak:

Leder: Bjørn Tore Søfting ble enstemmig valgt ved akklamasjon.
Medlem: Hallvard Veen ble enstemmig valgt ved akklamasjon.
Varamedlem: Rune Sandklev ble enstemmig valgt ved akklamasjon.

Sak 14. Instruks for Valg nemnda i Norsk Sau og Geit

Dokument som fulgte saken

- Framlegg til ny instruks for Valg nemnda i Norsk Sau og Geit

Saksutredning:

Etter endring av lagslovene i NSG både i 2017 og 2018 er det behov for å revidere instruks for Valg nemnda. Det ble lagt fram et utkast for Representantskapet 16. oktober 2018, som anbefalte denne for behandling i Årsmøtet 2019. Valg nemnda og styret har hatt en gjennomgang av dette framlegget.

Vedtak:

Instruks for Valg nemnda ble enstemmig vedtatt.

Sak 15. Norsk Sau og Geits etiske retningslinjer

Dokument som følger saken:

- Framlegg til Norsk Sau og Geits etiske retningslinjer vedtatt av styret i møte 15. oktober 2018.

Saksutredning:

Styret i Norsk Sau og Geit vedtok i møte 15. oktober 2018 «Rutine for varsling av utilbørlig adferd og seksuell trakasering i Norsk Sau og Geit. Dette ble lagt fram i representantskapsmøte 16. oktober 2018 til orientering og har vært gjeldende fram til årsmøte 2019. Dokumentet ble lagt fram for Årsmøtet til behandling.

Disse hadde ordet: Fylkesleder Vestfold Lars Bjarne Linneflaatten og ordfører Ragnhild Sæle.

Kommentarer:

- Vestfold la fram foreslag om noen endringer og tilleggspunkter til det framlagte forslaget fra styret.
- Ordføreren anbefalte å støtte endringsforslaget fra Vestfold.

Vedtak:

Norsk Sau og Geits etiske retningslinjer ble enstemmig vedtatt med Vestfolds tilleggspunkter.

Sak 16. Markedssituasjonen for sau/lam

Styreleder Trine Hasvang Vaag, Nortura SA orienterte om markedssituasjonen for sau og lam.

Disse hadde ordet: Utsending Vestfold Torstein Lie, geiterepresentant Hallvard Veen, fylkesleder Vestfold Lars Bjarne Linneflaatten, leder avlsrådet for sau Svein Reiersen, fylkesleder Finnmark Bjørn Tore Søfting og fylkesleder Troms Jan Ottar Østring.

Kommentarer og spørsmål:

- Underdekning på sau/lam – 600 tonn. Gjelder det lam eller begge deler?
- Blir det enklere å eksportere om sau tas ut av markedsordningen?
- Er geita glemt i salg og markedsføring av kjøtt?
- Er det mulig å avtale eksport på forhånd, slik at det blir mulig å selge sau og lam før de blir slakta? En forhåndsbestilling for å få kjøttet direkte i markedet og unngå kostnader med lagring og begrensninger som kommer om det først legges på reguleringslager.
- Bondevennen utfordret på samvirkebutikker? Tilby direkte til kunder. Tenk om alle tar to slakt i retur og selger direkte. Geitebøndene har levd med dårlig kjøttpris i mange år, og mange har vært nødt til å finne alternative salgskanaler for kjøttet.
- Lammepølse, vestlandsfår, fårepølse inneholder < 50% sau og lammekjøtt. Andelen av svin og andre produkter er for stor.
- Vestfold Sau og Geit viste fram t-skjorta de har laget og overrakte ei t-skjorte til Trine Hasvang Vaag med ønske om bidrag til mer får i fårepølsa og mer sauekjøtt i inn i andre produkter.
- Det finnes godt betalte markeder som bør testes, - fenalår, oster og varianter av kjøtt med god spisekvalitet.
- Må opp på målpris for lam fra høsten 2019.
- Utfordrende om næringa splittes i klima og miljøkampen. Landbruket er veldig frampå og trenger mer kompetanse for ikke å komme bakpå i debatter.
- Sender slakt til Nortura. Både fjellam og koppelam. Det er ingen prisforskjell. Burde det prisdifferensieres og skilles i varestrømmen?
- Vi må tørre å ta debatten om arealbruken opp mot marginale arealer og utmarksressurser. Hvordan kan en forbedre markedsreguleringen, og sikre bedre innsikt i lagerstatus.
- Kan vi lagre sau og lam på fjøset til over nyttår for å trekke ut sesongen? Kan de som har mulighet for å lagre sau og lam på fjøset til over nyttår og om nødvendig helt fram til påske bidra til å øke andelen ferskt lam i markedet?
- Kan det bedre lønnsomheten ved å utnytte anleggskapasitet bedre istedenfor å kjøre dyra langt til slakteri og fryse inn slakt?
- Fint at Nortura engasjerer seg i miljødebatten. I rovdyrdebatten stod ikke næringa samlet. Bra at Nortura vil være med å bidra.

Svar fra Trine Hasvang Vaag:

Prognosene er samlet for sau og lam. Fordelingen er omkring 30/70.

På eksport er det prisen som er største utfordringen. Å satse på eksport er risikosport, siden produksjonen er sårbar på tilskudd. Produksjon må være for et innenlandsk marked. Målprisen er viktig. Skeptisk til å øke prisene raskt. Bønder responderer svært raskt på signaler og vi må nå komme i balanse. Det er viktig at vi først og fremst starter jobben med å få omsetningsavgifta ned.

Det kommer en offensiv på spekemat, og det er mer «får» på tur.

Landbruket har mye på gang på klima og miljø. Det handler om mer enn sjablonger og kvoter. Må få et varig «trøkk» over lang tid.

Omsetningsrådet ser på hvordan ordningene kan forbedres gjennom økt innsyn mellom aktørene mm.

Forbedringer innenfor Konkurransetilsynets lovverk. Vi kjenner i hovedsak produksjonsvolumet godt, men vi kan bli bedre på flere områder. Usikkert hvor langt vi kan komme innenfor konkurranselovverket.

Varestrømmen er krevende allerede og det vil bli krevende å sortere på ulike opphav. Det er viktig med fokus på hvordan vi produserer maten og spesielt det røde kjøttet. Utviklingen har gått i retning økt kraftfôrforbruk. Ideen om å ha sau på lager på fjøset vil medføre store endringer for næringa. Kostnaden kan øke for å holde linjene oppe i lengre perioder. Hva tror den generelle sauebonden om tiltaket. Vi har allerede lagt tiltaket fram for administrasjonen i Nortura.

Leder i Finnmark Bjørn Tore Søfting og leder i Troms Jan-Ottar Østring presenterte prosjekt: «Dugnadssalg av sauekjøtt i nord»

Søfting og Østring gikk gjennom tiltaket og samarbeidet med Nortura. I sin gjennomgang tok de utgangspunkt i artiklene i medlemsbladet Sau og Geit om dugnaden.

- Tiltakene ble svært godt mottatt i markedet, spesielt av de som ikke har stor kjøpekraft satte pris på kvalitetskjøtt til rimelig pris.
- Bidro positivt for omdømmet til sauebøndene, og det var stor medieinteresse rundt dugnaden.
- Avdeling for medlemsskjøp i Nortura grovparterte, pakket og levererte ut til produsentene som deltok med salget.
- Vi avdekket at det finnes et marked. 25 tonn sauekjøtt ble solgt gjennom ordningen. Å øke tilgjengelighet er viktig og vi opplevde det som populært.
- Det ble også gitt bort saueslakt til aldershjem og skolekjøkken/kokkeskoler.
- Markedsføringen ble i hovedsak gjort ved bruk av Facebook. Noen yngre og engasjerte tok tak og engasjerte seg i omsetningen.
- Kritikere ble møtt med fakta, og det ble raskt ro rundt diskusjonene på Facebook.
- Det er flere ulike ordninger for returslakt. Det viktigste er at den enkelte velger løsningen som passer best for seg innenfor regler for omsetning og videresalg.
- Verdiskapningen på tiltaket var bra for de produsentene som tok utfordringen.
- «Mange bekker små» - det lokale engasjementet og arbeidet med salg av hele slakt og/eller videreføring av ung sau og sau har alle bidratt til å øke salget.

Disse hadde ordet: Utsending Oppland Ellen Marie Syse og geiterepresentant Hallvard Veen.

- Kjøper dere det til engrospris + matmoms? Lokallaget vårt har gitt bort lammeslakt til skolekjøkkenet og det ble svært positivt mottatt og. Vi utfordrer Nortura til å sponse varer til skolekjøkken, slik at skolene kan lære barna om nedskjæring og bruk av kjøtt.
- 11 000 sauebønder kan gi 11 000 kjøttbutikker. Da får kjedene noe å tenke på.
- Lett å si at Nortura skal ta ansvaret for slaktet og salget i butikk. Det blir for enkelt og det er viktig at vi alle må bidra. Ekstra viktig er det at vi ikke nedsnakker våre egne produkter. Det er umulig å få opp prisene om vi nedsnakker og ikke markedsfører den gode kjøttkvaliteten vi har på ung sau og sau. Vi må framsnakke produktene våre for å lykkes i markedet.

Trine Hasvang Vaag berømmer innsatsen som er gjort i nord-Norge. Veldig bra tiltak som er positivt og et forbilde for resten av næringa. Veldig glad for at Nortura støtter opp under disse ordningene. Vaag vil undersøke om det er mulig å få inn som omsetningsrådets tiltak og gi slakt til skolekjøkken som opplæringstiltak.

Sak 17. Organisasjonsutviklingsprosjektet BÆrekraft

Saksutredning:

Styret i Norsk Sau og Geit vedtok i møte 15. oktober 2018 å etablere organisasjonsutviklingsprosjektet «BÆrekraft».

Prosjektet ble startet opp 20. oktober 2018 og skulle ta utgangspunkt i gjeldende strategiplan i NSG (2012-2019). Hensikten var å gjennomgå dagens aktiviteter og ressursbruk og kartlegge framtidige behov.

Prosjektgruppa skal foreslå prioriteringer innenfor tilgjengelige ressursrammer. Klima- og miljø i landbruket er et område med stort fokus og betydning for våre interesseområder og skal inngå i arbeidet.

Prosjektet sendte 14. desember 2018 ut en spørreundersøkelse til lokallagsårsmøtene 2019, med opprinnelig svarfrist 7. februar. Siden flere lag holder årsmøte etter 7. februar ble fristen utsatt til 1. april. Prosjektgruppa legger fram for årsmøte resultat fra spørreundersøkelsen.

Endelig prosjektrapport oversendes styret april 2019.

Organisasjonssjef Ken Lunn orienterte om organisasjonsutviklingsprosjektet og om kartleggingen av økonomiske rammer i NSG. Styremedlem Else Horge Asplin gikk igjennom resultat i fra spørreundersøkelsen. Styreleder Kjell Erik Berntsen oppfordret årsmøtedeltagerne til å komme med innspill til prosjektgruppa om konkrete tiltak for arbeidsområdene til NSG og for å øke tilfredsheten.

Disse hadde ordet: Fylkesleder Troms Jan Ottar Østring, utsending Rogaland Arne Berge, styrets nestleder Pål Kjørstad, styreleder Kjell Erik Berntsen og gjeterhundrepresentant Audun Seilen.

Kommentarer og spørsmål:

- Kritisk til at det mangler svar fra de 50 % av lokallagene som ikke fungerer og som ikke svarer. For å få svar på spørsmål må vi reise rundt til lokallag, informere og prate. Gjeterhundlagene lever i sin egen verden. Tror ikke det er riktig å begynne på overordnet nivå, vi må ut til grasrota.
- Synes dette er positivt og at det er viktig å høre grasrota gjennom denne spørreundersøkelsen.
- Kjenner seg ikke igjen i det Troms hevder. Ikke så skrøpelig i lokallagene. Det er stor forskjell på aktivitet, men vi skal ikke si at lag skal legges ned. Spørreundersøkelsen er en kartlegging av hvor vi står og sammen finne ut hvor vi vil.
- Vi må forholde oss til det som er svart fra lokallagene og iverksette tiltak etter det.

Årsmøtedeltagerne ble delt opp i grupper på 4 personer. To grupper ble trukket ut og presenterte kort sine innspill på tiltak/svar. Gruppelederne som presenterte svar for sine grupper var gjeterhundrepresentant Audun Seilen og utsending Rogaland Arne Berge.

Innspill fra alle gruppene ble samlet inn og vil bli oppsummert i prosjektrapporten.

Sak 18. Norsk Sau og Geits 4 satsingsområder

Saksutredning:

Styret definerte 23.-24.08.2017 fire framtidige satsningsområder i NSG.

Administrasjonen utarbeidet på oppdrag fra styret forslag til 4 satsingsområder i NSG. Forslaget ble presentert og drøftet i gruppearbeid og plenum i representantskapsmøte 18.10.2017.

Etter representantskapsmøte utarbeidet administrasjonen et endelig framlegg for NSGs 4 satsingsområder som ble vedtatt av styret i møte 13.-14.12.2017.

NSGs 4 satsingsområder fram mot 2025 ble presentert for og vedtatt av årsmøtet i NSG 15.03.2018.

Administrasjonen har for hvert av de 4 satsingsområdene utarbeidet delmål for 2019 med konkrete tiltak, ansvarlig og tidsfrist. Revidert plan ble vedtatt i styremøtet 15. oktober 2018 og presentert for Representantskapet i møte 16. oktober 2018.

Måltavlene blir kontinuerlig oppdatert og framlagt for styret.

Satsingsområdene med eksempler fra arbeidet blir lagt fram for Årsmøtet.

Organisasjonssjef Ken Lunn orienterte om organisasjonens arbeid med oppfølging av de 4 prioriterte satsingsområdene. Leder i gjeterhundrådet Audun Seilen presenterte måltavla for gjeterhund med 7 tiltak og delmål i arbeidet mot økt bruk av gjeterhund. Det viser hvilke tiltak som er gjort til nå og hvordan gjeterhundrådet har satt mål for videre oppfølging.

Per Fossheim gikk gjennom prosessen fram mot å slutføring av en standard beredskapsplan til hjelp lokalt ved hendelser på utmark og beite.

Sak 19. Markedssituasjonen for geiteprodukter

Direktør Eivind Kjus, TINE Råvare orienterte om markedsbalanse, fastsetting av melkepris og strategi for geitemelk i TINE.

Disse hadde ordet: geiterepresentant Jo Risløv, geiterepresentant Hallvard Veen, utsending Møre og Romsdal Jon Kåre Løvoll geiterepresentant Gunnar Haugo.

Kommentarer og spørsmål:

- Stilte spørsmål om kvalitet, melkepris, salg og markedsføring.
- Ga ros for innledningen. Synes ku og geit ofte blir sammenlignet på mjølkepris og kvalitet. Etterlyser det samme for kjøttprisen.
- Frie fettsyrer, Det bør settes krav til at alle må være medlem i Geitekontrollen
- Sporedannelse, celletall og analysemetoder?
- Bekymret for framtiden for geiteprodusentene, det blir færre og færre. Bør bruke mer geitemelk i mysosten. Det bør satses enda mer på produktutvikling.

Svar fra Kjuus:

Det vil være smart om NSG gir innspill til marked.

Årsvariasjon på melketilgang er utfordrende. Det er svært lite i begynnelsen av året. Det er krevende for jevn produksjon av hvite geiteoster. Det er flere gode geiteoster i markedet, men det er å få opp salget som er det store problemet.

Sak 20. Innkomne saker. Fra Buskerud Sau og Geit: «Kleppesaken»

Dokument som følger saken:

- «Tilbakemelding til årsmøte i NSG 2019», skriv fra Buskerud Sau og Geit datert 23.02.19.

Saksutredning:

Tidligere styreleder i Buskerud Sau og Geit varslet pr. e-post 16. januar 2019 at det ville bli fremmet en sak til Årsmøtet i Norsk Sau og Geit 2019 etter at fylkeslaget i sitt årsmøte 24. februar 2019 ville behandle en sak innsendt fra Gol Sau og Geit. Dette var angående «Kleppesaken».

Ny fylkesleder i Buskerud Sau og Geit Gerd Jorde sendte 24. februar 2019 over vedlagte sak til Årsmøtet i Norsk Sau og Geit.

Styret i Norsk Sau og Geit drøftet det innsendte skrevet fra Buskerud Sau og Geit i telefonmøte 25. februar 2019. Styret i Norsk Sau og Geit vedtok følgende uttalelse:

«Styret i Norsk Sau og Geit kjenner seg ikke igjen i påstandene fra Buskerud Sau og Geit i skriv datert 23.02.19 og kan ikke se at det er gjort noen brudd på NSGs lagslover.»

Saksframlegg v/ utsending Buskerud Per H. Liahagen

Per H. Liahagen ønsket å få endret ordlyden på saken til «organisasjonssaken». Det er hevdet at vi som har engasjert oss i denne saken er ute etter NSG som organisasjon. Vi er bekymret for organisasjonen og vi trenger å stå sammen og støtte hverandre. I f.eks. saken om sauegulvet som klappet sammen burde vår organisasjon ha støttet de berørte.

Etter valget i 2018 er det ikke benkeforslaget som er utfordringen, men NSG sin håndtering av saken i etterkant. Hva er grunnen til at det skal holdes et lukket representantskapsmøte? Er det av hensyn til de som er berørt som skal beskyttes eller er det NSG? Jeg hevder det er ulovlig å ikke ha en protokoll fra et representantskapsmøte, selv om enkeltsaker holdes utenfor offentlighet. Når saken kom i media ble det kun rykter vi tillitsvalgte hadde å forholde oss til. Vi har hørt at den tidligere redaktøren er nektet å omtale saken. Buskerud Sau og Geit satte krav om at saken skulle tas opp og besvares. Det ble gitt tilsvar fra sentralstyrets leder Kjell Erik Berntsen, men det ga bare grunnlag for ytterligere spørsmål. Mitt første spørsmål er: Hva krevde at det måtte være et lukket representantskapsmøte og hvorfor ble det gitt «munnskurv» fra å informere tillitsvalgte på fylkesnivå?

Etiske retningslinjer og krav til hvordan enkeltpersoner skal håndteres. Etiske retningslinjer var ikke på plass. Den tidligere redaktøren fikk ikke legge fram sin sak for styret i NSG. Vi er nødt til å få ryddet opp i denne saken. Dette hadde ikke vært en sak om lagsapparatet hadde blitt informert mye tidligere i prosessen. Håper en del av det som har skjedd beklages overfor de som er berørt av denne saken. Tidligere leder av valgnemnda Olav Tiller er blant de som føler seg urettmessig behandlet i denne saken.

Saksframlegg fra styret i NSG v/Leder Kjell Erik Berntsen

Leder Kjell Erik Berntsen kommenterte først innspillet fra Per H. Liahagen knyttet til tittel på saken. Styret mottok et brev fra Buskerud Sau og Geit, datert 23.02.2019. Buskerud Sau og Geit har i brevet kalt saken «Kleppesaken». Styret har derfor brukt den tittelen som stod i den innkomne saken til Årsmøtet.

Brevet (*gjengitt ordrett og markert i kursiv*) og svar på brevet (markert med grønn skrift) er i sin helhet tatt inn her:

Tilbakemelding til årsmøte i NSG 2019

Nesbyen 23.02.19

Årsmøte i Buskerud sau og geit etterlyser åpenhet og informasjon rundt støyen i "Kleppesaka". Da denne saka kom, var det mangel på retningslinjer for å handtere en slik konfliktsak.

Første gangen medlemmer i fylkeslag og Lokallag i sau ble informert om støyen i NSG var da styret gav ein offentlig tilbakemelding 12. Juni 2018.

Svar fra NSG:

Denne tilbakemeldingen gikk ut internt i organisasjonen 15. juni 2018, til:

Representantskapet i Norsk Sau og Geit

Fylkeslagene i Norsk Sau og Geit v/leder

Valgnemnda i Norsk Sau og Geit m/vara

PROTOKOLL ÅRSMØTE NORSK SAU OG GEIT 13.-14.03.2019
Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel West, Gardermoen

*Denne lyder slik: "Styre kjenner seg ikke igjen i påstander om at det fra styrets side har vært noen organisert kampanje mot Hilmar Kleppe, styret kjenner imidlertid til at det er rettet flere henvendelser til valnemnda/-valnemndas leder med bekymringsmeldinger vedr. Kleppes opptreden i ulike sammenhenger".
Var det grunnlag for å bruke «bekymringsmelding», og ble saken i så fall handtert slik bekymringsmeldinger skal handteres?*

Svar fra NSG:

Dette svarer ordførerkollegiet på i sitt skriv 27. januar 2019 på side 4. Skrivet er sendt ut til hele organisasjonen og ligger på hjemmesiden til NSG.

Fantes det på dette tidspunkt etiske retningslinjer for hvordan konflikter skal handteres?

Svar fra NSG:

Nei, framlegg til etiske retningslinjer ble vedtatt på styremøte 15. oktober 2018 og ble presentert for representantskapet den 16. oktober 2018. Dette skal opp til endelig behandling i årsmøtet 13. og 14. mars 2019.

For ansatte i Norsk Sau og Geit har dette vært på plass i personalhåndbok gjeldende fra 1. januar 2012. Personalhåndboken blir kontinuerlig oppdatert elektronisk i henhold til offentlig lovverk.

Lukka representantskapsmøte 3. Juli 2018.

Dette møtet er ikke gjennomført etter lagslovene til NSG.

Svar fra NSG:

Innkalling til møtet var sendt til Representantskapet i Norsk Sau og Geit, i henhold til lagslovene § 10, 18. juni 2018. I innkallingen var det satt opp følgende sak: «Reaksjoner etter valg i Norsk Sau og Geits årsmøte 15. mars 2018».

Ordføreren hadde innkalt til et lukket møte. Representantskapet endret ikke på dette.

Alle representantskapets medlemmer var til stede bortsett fra representant fra Buskerud.

Det foreligger ingen protokoll fra dette møtet. Hvem var til stede, hvilke saker var til behandling, var det avstemming i møtet, hvem var valgt til å undertegne protokollen sammen med ordfører m.m.?

Det hevdes at det finnes en B-protokoll, men slikt verktøy er ikke forankra i lagslovene til NSG.

Svar fra NSG:

B-protokoll er signert av ordfører og 2 som ble valgt til å signere denne sammen med ordfører. Protokollen er gjennomgått av Kontrollutvalget i møte 25. februar 2019. Representantskapet avga en enstemmig uttalelse som ble sendt representantskapet og fylkeslagene 4. juli 2018.

PROTOKOLL ÅRSMØTE NORSK SAU OG GEIT 13.-14.03.2019
Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel West, Gardermoen

Til
Vedkommende adressater

Saksbehandler: Lars Erik Wallin
Telefon: 48150190
E-post: lars.erik.wallin@nsg.no
Vår referanse:
Deres referanse:

Gardermoen, 3. juli 2018

Uttalelse fra representantskapet i Norsk Sau og Geit 3. juli 2018

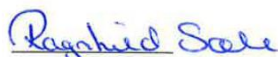
Representantskapet i Norsk Sau og Geit har i dag gått gjennom og drøftet etterspill etter valgene i årsmøtet 15. mars 2018.

Intervjuer til medlemsbladet Sau og Geit og oppslag i Nationen og Aftenposten i juni/juli 2018 er gjennomgått.

Årsmøteprotokoll 2018 er godkjent og signert uten protokolltilførsler vedr. sak 15 Valg.

Valgene 15. mars 2018 er gjennomført i henhold til lagslovene og normale prosedyrer i Norsk Sau og Geit og representantskapet kan ikke se at det skal ha skjedd noe ureglementert rundt valgene.

Representantskapet har full tillit til det sittende styret i Norsk Sau og Geit og ber styret om å holde fram med sitt gode arbeid for organisasjonen og småfeholdets beste.

Ragnhild Sæle
Ordfører

Bjørn Tore Søvting

Håvard Helgeland

Postadresse:
Postboks 104
1431 ÅS

Kontor:
Moerveien 2A
1430 ÅS

Telefon: 23 08 47 70
Internett: www.nsg.no
E-post: nsg@nsg.no

Foretaksregisteret: 970 134 808 MVA
Bankgiro: 9365.05.49420

PROTOKOLL ÅRSMØTE NORSK SAU OG GEIT 13.-14.03.2019
Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel West, Gardermoen

Orientering om forhold rundt tillitsvalgte, gir ikke grunnlag for å unnta det for informasjon til resten av organisasjonen.

Svar fra NSG:

Tillitsvalgte har også personvernrettigheter.

-Styret har også gjennomført møte 8. mai uten at sakliste og protokoll er gjort kjent.

Svar fra NSG:

B-protokoll fra telefonstyremøtet 8. mai 2018 er gjennomgått av Kontrollutvalget i møte 25. februar 2019.

Det hevdes at det også fra dette møtet finnes en B-protokoll, som heller ikke er i tråd med lagslovene til NSG. Hvordan handterer styret i NSG brudd på lagslovene til NSG?

Svar fra NSG:

Styret i Norsk Sau og Geit kan ikke se at det foreligger brudd på lagslovene.

Buskerud sau og geit ber om at det forberedes sak til årsmøte i NSG der avvik fra lagslovene blir redegjort for.

Da redaktøren i Sau og Geit sluttet i jobben sin/ble sagt opp under uroa i NSG, fikk han anledning til å gjøre rede for sin sak overfor styret, eller var det slik at styret fattet sin beslutning utelukkende basert på bakgrunn av generalsekretærens innstilling?

Svar fra NSG:

Styret har personalansvar for generalsekretær i Norsk Sau og Geit. Generalsekretær har personalansvar for alle andre ansatte. Styret holdes løpende orientert om generalsekretærens arbeid. Vedr. tidligere redaktør Ole G. Hertenberg ble det 13. oktober 2018 sendt ut følgende informasjon fra NSG: «Som mange sikkert har fått med seg har redaktør Ole G. Hertenberg sluttet i Norsk Sau og Geit. Norsk Sau og Geit og redaktør Ole G. Hertenberg er enige om å avslutte samarbeidet grunnet uenighet om målsetting for/drift av medlemsbladet Sau og Geit. Hertenberg, som har vært ansatt i 2 år, hadde sin siste arbeidsdag i går etter å ha ferdigstilt nr. 5 av medlemsbladet, som snart er i posten.»

Brev fra Ragnhild Sæle og Arvid Vold den 29. Januar.

Det er bra at ordfører nå kommer med en tilbakemelding til saken, selv om det snart nærmer seg ett år siden støyen starta opp. Her informerer Ordfører om at jobben fra Ordfører med informasjon kunne vært bedre.

Tilbakemelding til årsmøte i NSG:

Med bakgrunn i denne uttalen gir årsmøte i BSG styret i BSG fullmakt til å gi en innstilling til årsmøte i Norsk Sau og Geit.

Styret i NSG sin handtering av "Kleppesaka» er svært uheldig. Styre lekka ut påstander om bekymringsmeldinger til flere fylkeslag før valget i NSG, uten at de informerte Kleppe. Kleppe ble først gjort kjent med beskyldningene da styret gikk ut i media med dette 12. juni 2018.

Svar fra NSG:

Dette er direkte feil. Sentrale tillitsvalgte orienterte Valgnemnda i god tid før Valgnemnda skulle avgi sin innstilling til årsmøtet i 2018.

Styret har ikke gått ut i media 12. juni 2018.

Uttalelsen gikk ut internt i organisasjonen 15. juni 2018, til:

Representantskapet i Norsk Sau og Geit

Fylkeslagene i Norsk Sau og Geit v/leder

Valgnemnda i Norsk Sau og Geit m/vara

PROTOKOLL ÅRSMØTE NORSK SAU OG GEIT 13.-14.03.2019

Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel West, Gardermoen

Representantskapet skal ha vedtatt etiske retningslinjer for NSG i sitt møte 16.10.18, dvs. i etterkant av håndteringen av sakene «Kleppe» og «Hertzenberg.» Hva sier disse om hvordan de det blir varsla mot, skal behandles? Vil disse retningslinjene kunne hindre gjentak av den uheldige måten disse to saken ble behandlet på?

Svar fra NSG:

Framlegg til etiske retningslinjer ble vedtatt på styremøte 15. oktober 2018 og ble presentert for representantskapet den 16. oktober 2018. Dette skal opp til endelig behandling i årsmøtet 13. og 14. mars 2019.

De etiske retningslinjene er sendt ut til alle fylker sammen med protokollen fra representantskapsmøtet 16. oktober 2018. Hvordan slike saker skal behandles er omtalt i dette dokumentet. Det er hvert ledd i organisasjonen sitt ansvar å sette seg inn i disse rutinene.

Hvordan håndterer NSG brudd på lagslovene?

Svar fra NSG:

Styret i Norsk Sau og Geit kan ikke se at det foreligger brudd på lagslovene.

Mvh

Gerd Jorde Leder Buskerud sau og geit.

Disse hadde ordet: Fylkesleder Troms Jan Ottar Østring, utsending Nord-Trøndelag Oddbjørn Kaasa, utsending Sogn og Fjordane Jostein Flatland, fylkesleder Vestfold Lars Bjarne Linneflaatten.

- For et år siden var jeg for første gang på årsmøte i NSG. Avstemmig i årsmøte skal gjennomføres slik at hver og en kan stemme det de selv mener er rett for organisasjonen, og dette ble gjennomført i møtet. I etterkant har vi opplevd at det ble igangsatt en «etterforskning» for å få fram hva som hadde skjedd og hva vi stemte.
- Buskerud Sau og Geit møtte verken med medlem eller vara til representantskapsmøtet i juli. Til tross for dette møtte Buskeruds fylkesleder og på den tiden leder for Kontrollutvalget Tor Grøthe på representantskapsmøtet i oktober og framførte mistillit mot Representantskapet, styret og administrasjonen. I oktobermøtet stilte han med et brev fra Kontrollutvalget og med ny omkamp på Kleppesaken. Det kom etter hvert fram at brevet var skrevet av han som person og ikke fra Kontrollutvalget.
- Saken har kostet NSG flere hundre tusen kroner, i ekstraordinært representantskapsmøte, advokatbistand, unødig bruk av administrasjonen, unødig bruk av tid og resurser til styret osv. Når det gjelder kritikken for bruk av B-protokoll, så er det regulert av Norges lover og ikke NSG sine lover, på de siste 18 år har det kun vært skrevet 3 B-protokoller i NSG. Jeg mener det ikke er relevant å bruke ressurser på å få dette inn i NSG regelverk da det er regulert fra før. Det er også lovfestet hvordan slike saker som dette skal håndteres i NSG's lovverk. Om saken skal behandles mer så skal det gjøres i Norsk rettsvesen. Det er etter min mening det vi må gjøre nå. Saken må avvises og bringes inn for retten med krav om at NSG får dekt alle sine utgifter i saken, fra motpart.
- Olav Tiller bør ikke trekkes inn i denne saken. Valgnemnda har kommet med sin innstilling og var ikke en del av benkeforslaget. Ber om at Årsmøtet ferdigstiller denne saken nå.
- Vi som ikke var på årsmøte i fjor kjenner bare saken fra utsiden. Det er skuffende at vi kan bruke så mye tid på en sak som de som fremmer saken også beskriver som «en ikke sak». Det er helt utrolig at vi sitter samlet og diskuterer dette. Saken er ryddig behandlet av både styret og Representantskapet. Utrolig trist å bruke tid og krefter på denne saken, og viktig å legge dette bak seg. Ikke mulig å kritisere administrasjonen og styret for at de ikke rekker ordinært arbeid når de skal bruke tid på slik. Tillit kan ikke kreves.

PROTOKOLL ÅRSMØTE NORSK SAU OG GEIT 13.-14.03.2019
Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel West, Gardermoen

- Vestfold Sau og Geit fremmet følgende forslag til vedtak i «Kleppesaken». Forslaget ble oversendt til Årsmøtet skriftlig 11. mars på kvelden.

FORSLAG TIL VEDTAK I SAK 20 «KLEPPE SAKEN».

Med bakgrunn i all informasjon som er sendt ut fra styre, ordfører ved representantskap, samt den innsendte sak fra Buskerud, ser årsmøtet i ettertid at denne saken kunne ha vært håndtert noe annerledes både av kontroll-komite og valgnemnda.

Organisasjonen har med bakgrunn i Kleppe-saken nå fått på plass en ny instruks for valg-nemda. Det er også på plass etiske retningslinjer og rutiner for hvordan varsling om utilbørlig adferd og seksuell trakassering skal håndteres. Dette medfører at organisasjon vil behandle slike utfordringer bedre i tiden fremover.

Det foreslås at det fattes et vedtak:

Årsmøtet i NSG kan ikke se at behandlingen av Kleppe-saken er av en slik karakter at det er grunn til å vise mistillit til ledelsen, og sette hele organisasjonens framtid på spill. Årsmøtet i NSG har derfor full tillit til sentralstyret og administrasjonen i NSG. Årsmøtet anser med dette at saken er avsluttet med bakgrunn i det ovennevnte.

Årsmøtet ber om at redaksjonskomiteen utarbeider en uttalelse angående sak 20, som legges fram for Årsmøtet for godkjenning.

Med hilsen

Lars-Bjarne Linneflaatten (Vestfold Sau og Geit)

Disse hadde ordet: Utsending Buskerud Per H. Liahagen, fylkesleder Oppland Knut Evensen, utsending Nord-Trøndelag Oddbjørn Kaasa, fylkesleder Sør-Trøndelag Olav Edvin Heggvold, fylkesleder Vestfold Lars Bjarne Linneflaatten, fylkesleder Troms Jan Ottar Østring og geiterepresentant Hallvard Veen.

- Per H. Liahagen fikk ordet. Takket for dette, men dersom saken ikke hadde blitt tatt opp fra Buskerud hadde det ikke blitt gitt informasjon om dette til medlemmene. Saken berørte flere tillitsvalgte og det bør vi som er tillitsvalgte informeres om. Det skal føres protokoll fra representantskapsmøter. Det er ingen grunnlag for å holde denne saken utenfor offentlighet. Tor Grøthe var forhindret fra å delta og vararepresentant kunne ikke møte grunnet dødsfall i nær familie. Kontrollutvalget skal være representantskapsmøtets organ for å følge opp at styret og administrasjonen utfører sine oppgaver korrekt. De må da gis rom for å utøve sin oppgave. Det ble påstått at Valgnemnda kunne gjort sine oppgaver annerledes. Hva skulle valgnemnda utført annerledes?
- På vegne av Oppland så vil vi understreke at Oppland har tillit til styret og administrasjon. Oppland hadde eget forslag, men velger å støtte Vestfold sitt forslag. Som nyvalgt leder henstiller jeg årsmøte om å jobbe for å komme videre og arbeide med de saker vi skal jobbe med i NSG.
- Årsmøte i 2018 ble lovlig gjennomført iht lagslovene. Vi burde løst denne saken etter valget på en annen måte. Berntsen burde sagt hvorfor han støttet den andre kandidaten framfor valgnemndas forslag. Resultatet ble bekymringsmelding og drittkasting. Valgnemnda gjorde sin jobb. Det ble foretatt et lovlig valg. En mann har tapt et valg, ble skuffet og gikk ut.
- Ordfører og varaordfører sendte ut innspill uavhengig av at Buskerud tok tak i saken.

- Dette er egentlig en fillesak og det er ikke noe galt med saken. Vi må bli ferdig på saken. Kan være med å støtte saken, men vil ta vekk kritikken mot Valgnemnda. Valgnemnda burde ikke mottatt bekymringsmelding. Dersom det er bekymringsmelding bør den gå til generalsekretær.
- Bekreftet hva som står i forslag til vedtak. Der er ikke valgnemnda nevnt.
- Det er ingen som har gått i media fra NSG sentralt.
- Refererte fra kontrollkomiteens møte og gjennomgang av protokoller. Foreslår at vi legge saken bak oss og skilles som venner.

Varaordfører Arvid Wold la fram Vestfold Sau og Geit sitt forslag til vedtak og det ble votert over forslaget.

Vedtak:

59 stemte for Vestfolds forslag til vedtak (5 stemte mot)

Årsmøtet i NSG kan ikke se at behandlingen av Kleppe-saken er av en slik karakter at det er grunn til å vise mistillit til ledelsen, og sette hele organisasjonens framtid på spill. Årsmøtet i NSG har derfor full tillit til sentralstyret og administrasjonen i NSG. Årsmøtet anser med dette at saken er avsluttet med bakgrunn i det ovennevnte.

Årsmøtet ber om at redaksjonskomiteen utarbeider en uttalelse angående sak 20, som legges fram for Årsmøtet for godkjenning.

Sak 21. Innkomne saker. Fra Vestfold Sau og Geit: «Økonomiske og næringspolitisk råd/utvalg»

Dokument som følger saken:

- «INNSPILL TIL NSG SITT ÅRSMØTE FOR 2019 », skriv fra Vestfold Sau og Geit ved styremedlem Torstein Lie.

Saksutredning:

Sekretær Torhild F. Sisjord i Vestfold Sau og Geit varslet pr. e-post 16. januar 2019 at det ville bli fremmet en sak til årsmøtet i Norsk Sau og Geit 2019 med anmodning om oppnevning av et økonomisk og jordbrukspolitisk rådgivende utvalg.

Styremedlem Torstein Lie har sendt en nærmere beskrivelse av framlegget fra Vestfold Sau og Geit.

Styret i Norsk Sau og Geit drøftet det innsendte skrevet fra Vestfold Sau og Geit i møte 12. februar 2019. Styret i Norsk Sau og Geit vedtok følgende uttalelse:

«Styret i Norsk Sau og Geit mener det er flott at Vestfold Sau og Geit er opptatt av dette arbeidsområdet, som er svært viktig for småfæringa. Dette må og skal vi sette større fokus på i organisasjonen. Vi tror imidlertid ikke det er rett å opprette et omfattende råd på dette. Økonomi og næringspolitikk må NSGs organisasjonsapparat i hele landet jobbe med. Få fram medlemmene i de ulike områdene sine behov og kommunisere dette tett opp imot faglagene lokalt og regionalt. Dette er en naturlig jobb som hele lagsapparatet må ha kontinuerlig fokus på. Styret i Norsk Sau og Geit er et naturlig bindeledd i dette arbeidet.»

Saksframlegg v/utsending Vestfold Torstein Lie

Torstein Lie gikk gjennom forslag til etablering av økonomisk og næringspolitisk utvalg/råd. Han la fram bakgrunn for innspillet og viktigheten av å stå sammen for å styrke økonomien i småfenæringa. Han stilte blant annet spørsmål til årsmøte om hvor mange har hatt stortigsrepresentanter, fylkespolitikere osv. på besøk hjemme hos seg?

Innspillet fra Vestfold er satt inn her:

INNSPILL TIL NSG SITT ÅRSMØTE FOR 2019.

Vestfold Sau og geit foreslår for årsmøte at det opprettes et økonomisk og næringspolitiske utvalg / råd. Vi foreslår at medlemmene i rådet / utvalget blir utpekt av styret i NSG. Det er stor variasjon i tilskuddet en får, avhengig av i hvilken sone en bor i. Vi mener derfor at alle soner må være representert i rådet / utvalget. Vi foreslår at det blir 10 personer pluss en fra styret som sitter i dette rådet / utvalget. Personene som blir pekt ut bør har en sterk kompetanse innen økonomi og næringspolitikk. Selve jobben som medlemmene i rådet / utvalget gjør, gjøres på dugnad, men det skal gis vanlig møte og reisegodtgjørelse. Begrunnelsen for forslaget:

Det er i dag en relativt dårlig økonomi i saueholdet. Viser til driftsgranskningen. Et av NSG sine satsningsområder er en bedret økonomi i saue- og geiteholdet. Selv om styret og administrasjonen i dag jobber bra ut fra de ressursene de har. Bør jobben bli enda bedre. Ved å knytte til seg ressurspersoner rundt omkring i landet tro vi den kan bli enda bedre.

Siden en stor del av inntektene ca. 70 % kommer av tilskudd i store deler av landet. Vi rundt Oslofjorden er tilskuddsandelen ca. 50 %. Vi er veldig avhengig av politisk forståelse for den jobben vi gjør. Vi mener derfor at en slik ressursgruppe kan hjelpe til med dette arbeidet. For eksempel kontakt med politikere rundt omkring i landet. Hjelpe NSG sitt styre i kontakten med de sentralt viktige politikere som sitter på stortinget. Det å ha kontakt med andre organisasjoner f.eks. Tyr og Tine er viktige. Vi har i dag mange like utfordringer. Eks. fra miljøhold, hvor beitedyr skal være i landet, veganere, tilskudd til beiting i utmark, rovdyr osv. Det er krefter i samfunnet som jobber etter « splitt og hersk metoden ». Vi i Vestfold mener det er viktigere enn noen gang før å bygge allianser / jobbe sammen mot felles mål. En slikt råd / utvalg kan være en flott ressursgruppe å bruke til dette arbeidet, tillegg styret og administrasjon.

Når det gjelder innspill til jordbruksforhandlingen er en slik gruppe en viktig. De representerer alle landets soner og føler hva som trengs mest der de kommer fra. At dette blir diskutert og lagt frem for styret må være en ressurs slik at hele landet blir hørt.

Det å jobbe med faglaga (Norges bondelag og Norges Bonde og småbruker lag) ute i hele Norge er viktige. En systematisk jobbing der er viktig for å få frem snakke sau og geitenæringa. Det er jo de laga som er i jordbruksforhandlingene med staten. Og der må vi høres slik at vi eventuelt ikke blir en salderingspost. En slik gruppe som vi foreslår vil også kunne brukes til dette formålet.

Vi i Vestfold Sau og geit håper på at dette forslaget vil bli vedtatt på årsmøte.

Med hilsen for Vestfold Sau og Geit - Torstein Lie styremedlem

Saksframlegg fra styret v/styremedlem Terje Benjaminsen

Terje Benjaminsen la fram for Årsmøtet styrets vedtak i saken fra 12. februar 2019.

Disse hadde ordet: Styremedlem Terje Benjaminsen, geiterepresentant Jo Risløv, geiterepresentant Hallvard Veen, fylkesleder Troms Jan Ottar Østring, fylkesleder Oppland Knut Evensen, fylkesleder Rogaland Håvard Helgeland, fylkesleder Vestfold Lars Bjarne Linneflaatten, styreleder Kjell Erik Berntsen, leder ull- og klipperådet Helge Olaf Aas og fylkesleder Telemark Knut Johan Hvistendahl.

Kommentarer:

- Årsmøte fikk orientering om hvordan Sogn og Fjordane arbeider med disse problemstillingene. Orienterede om råd og utvalg i fylket og hvilke oppgaver hver av dem ivaretar. Videre arbeid med innspill til jordbruksforhandlingene. Undergruppene leverer høringsinnspill, slik at gruppa som sammenstiller kan klaregjøre og sende til NSG sitt styret og til faglaga i fylket. Innspill deles også med de andre interesseorganisasjonene i fylkene.
- 10 personer er mye og vi bør heller jobbe gjennom vårt eget lagsapparat, faglagene osv. Vurderer at dette kan resultere i mye arbeid og liten effekt.
- Innholdet i brevet er godt. Bruk ressursene til å skolere tillitsvalgte.
- Tanken er god, men skal vi få en velfungerende organisasjon må vi engasjere oss alle i jordbruksforhandlingene. Helt fra lokallagsnivå. Må synliggjøre for faglagene at småfe er der.
- Innspillet er det viktige. Antallet som skal sitte i rådet betyr ikke så mye. Alle gjør vi det slik som i Sogn og Fjordane, så det er ikke noe nytt under solen. Må skille innspillet fra jordbruksforhandlingene og tenke mye bredere. Kjøpmannens makt osv. Tenke litt utenfor boksen.
- Styret ønsker å bruke lagsapparatet. En slik gruppe kan gjøre en god jobb, men medlemmene rundt det ganske land er viktige ressurser i dette arbeidet. Skal vi få faglagene til å kjøpe våre argumenter må vi jobbe gjennom faglagene lokalt. Kommer det gjennomgående fra lokalt til sentralt i NSG og også gjennom faglagene kan vi oppnå mest.
- Sørg for at det sitter sauefolk i lokallag og fylkeslag i faglagene. Viktig at de får kunnskap og påtrykket direkte.
- Stem inn sauefolk fra lokallag inn i faglagene.

Torstein Lie trakk på vegne av Vestfold forslaget. Vurderte at de har oppnådd å få et fokus på problematikken. Henstiller styret om å ta tanken med seg i arbeidet og la tiden jobbe for oss. Viktig å drive påvirkning. Vi merker at når krybba er tom og bites hestene!

Vedtak:

Vestfold trakk forslaget til vedtak i saken, men oppfordret organisasjonen og styret og ta med seg innspillene i saken fra Vestfold og debatten med seg i arbeidet framover.

Sak 22. Jordbruksforhandlingene

Dokument som følger saken:

- Notat vedr. styrets innstilling til innspill til Jordbruksforhandlingene 2019

Saksutredning:

Fylkeslagene i Norsk Sau og Geit har frist til 4. mars med å sende inn sine innspill vedr. Jordbruksforhandlingene 2019. Styret vil med bakgrunn i dette utarbeide en innstilling vedr. NSGs innspill dette året. Dette vil brukes i møter med avtalepartene.

Generalsekretær Lars Erik Wallin orienterte om at styret har sammenstilt innspill fra fylkene og oversendt innspill til Jordbruksavtalen til faglagene. Kopi av uttalelsen er oversendt til fylkene.

Sak 23. NSGs klimasatsning

Saksutredning:

Vi kan være enige eller uenige, men faktum er at landbruket har fått konkret krav om å redusere klimagassutslippene. Landbrukets utslipp utgjør 8-9 % av de totale utslippene i Norge.

Drøvtyggere produserer metangass, en sterk klimagass, og halvparten av landbrukets utslipp kommer fra produksjonene melkeku, ammeku, sau og geit. Hvor det skal kuttes, og hvordan det skal kuttes, er derfor viktig for småfæneringa.

Landbrukets Klimaselskap SA ble stiftet i 2017 av TINE, Nortura, Felleskjøpet Agri, Norsk Landbruksrådgivning og Norges Bondelag. Norsk Sau og Geit kjøpte seg, sammen med flere andre aktører i landbruket, inn i foretaket i 2018.

Foretakets formål er å bidra til klimaløsninger for å redusere klimaavtrykket og legge til rette for klimatilpasninger i landbruksnæringa samtidig som næringas konkurransekraft sikres.

Landbrukets Klimaselskap SA eier prosjektet Klimasmart Landbruk. Prosjektet skal være landbruksnæringas viktigste fellesinnsats for å redusere klimaavtrykket på norske gårdsbruk.

Styret i NSG har vedtatt å bygge opp innsatsen og kompetansen på klimaområdet for å kunne være en viktig aktør i debatten, og dette ble Representantskapet orientert om i oktober 2018. Konkrete tiltak som skal gjennomføres i 2019 og framover, er blant annet:

- a) Ny stilling som «rådgiver klima» i NSG (3-årig prosjektstilling)
- b) Delta i det internasjonale Horisont2020-prosjektet «SMARTER» (NSG har fått 1,5 mill. kr i støtte). Vi kjøper inn PAC-utstyr for å måle utslipp fra enkelt dyr. Målingene vil vi bruke å dokumentere metanutslippet under ulike drifts- og fôringsopplegg. Vi vil også undersøke om det er arvelig variasjon mellom dyr innen en rase som grunnlag for å drive avlsarbeid for redusert utslipp.
- c) Delta i utviklingen av en klimakalkulator for sau, et NMBU-prosjektet 2019-2021.
- d) Samarbeide tett med forskningsinstitusjoner som NMBU og NIBIO
- e) Delta aktivt i landbrukets felles prosjekt «Klimasmart landbruk»

Thor Blichfeldt gikk gjennom opplegget for NSG sin klimasatsing.

Disse hadde ordet: Utsending Vestfold Torstein Lie og fylkesleder Telemark Knut Johan Hvistendahl.

Kommentarer:

- Totalbilde på kraftfor er viktig å fram. Importert soya opp mot lokalt dyrket korn og kanskje korn fra egen gård.
- Co2 binding på utmark og beiting må inn som en del av beregningen.
- Rapporten fra Framtiden i våre hender viser at soya i lammekjøttproduksjon. 154 g per kg mot svin 0,5 kg.

Sak 24. Orienteringssaker fra NSG

Hilsning fra Norges Bonde- og Småbrukerlag, styrevara Ståle Støen

I sin tale understreket Ståle Støen hvor viktig det er med godt samarbeid og at faglagene sentralt formaliserer samarbeidet. Han tok opp «Innlandsplattformen», verdien av FKT-prosjektet og ga honnør til beite- og utmarksrådgiver Per Fosshem for presentasjon av tiltak og arbeidet med beredskapsplan for rovvilt.

Utmerkelser

Under årsmøtemiddagen ble det delt ut flere hederspriser.

- Moen Sau DA v/Atle Moen, Møre og Romsdal fikk Avlsstatuetten 2018 for NKS-væren 201463190 Prins Moen
- Avlsstatuetten for beste avkomsgranska bukk 2018 gikk til Marianne og Nils Skrebergene, Oppland for bukken 2015298 Storkviten
- Gromsauene 2019 ble tildelt Leif Arne Nordheim fra Sogndal i Sogn og Fjordane
- Lykleprisen 2019 ble tildelt Helga Kvamsås fra Førde i Sogn og Fjordane
- Gjeter'n 2019 ble tildelt Stein Svedal fra Hommelvik i Nord-Trøndelag
- Årets Superverver i 2018 ble Kåre Hole fra Radøy i Hordaland

Åpen post:

Kommentarer og spørsmål:

- Handlingsplan for gjeterhund ble etterlyst – ønsker en instruks som beskriver hvem som har ansvar for de forskjellige oppgavene på gjeterhund.
- Leder i ull- og klipperådet Helge Olaf Aas orienterte om aktivitet på ull- og klipp i 2019. Instruktørkurs Rennesøy 8. – 10.august, NM i Rogaland 5. - 6.oktober. Etterlyser søkere til NM for 2020. Norge deltar på VM 4. - 7. juli (2 dommere, 2 klippere, 2 ullbehandlere, 2 world council deltakere. Flere tilbud på tur til VM - oppfordrer til å legge ferieturen til Frankrike med besøk på VM.
- Fylkesleder i Oppland Knut Evensen orienterte om at Gudbrandsdal arrangerte NM i klipping og ullhåndtering i 2016 og 2018 og at lokallagene gjorde det bra på arrangementet, spesielt i 2018. Gudbrandsdal har komplett anlegg for utleie. De har også mannskap som kjenner anlegget og som kan leies til å rigge.
- Geiterepresentant Gunnar Haugo: Småfeholderne har ei fantastisk næring og vi har et fint medlemsblad, men det er alltid ønskelig med mer geitestoff.
- Utsending Møre og Romsdal Jon Kåre Løvoll: Jordbruksforhandlingene uttalelse skulle utdeles på møtet, men jeg har ikke funnet det i mappa.
- Generalsekretær Lars Erik Wallin orienterte om oppnevnelser av nye kandidater til råd. Det ble sendt brev til fylkene med ønske om forslag på kandidater. Det er ikke mottatt forslag fra noen fylker og oppnevning av råd vil bli gjort i styremøte i desember 2019. Funksjonsperioden starter 1. januar 2020. Styret har vedtatt at det skal opprettes et ungdomsråd i NSG. Instruks vil bli utarbeidet og rådet vil bli oppnevnt i styremøte i juni 2019 og vil starte sitt arbeid høsten 2019.
- Leder Kjell Erik Berntsen takket for tilliten som gjenvalgt styreleder og ser fram til et nytt arbeidsår med mål om å vise at styret er tilliten verdt.

Sak 25. Uttalelse(-r) fra Årsmøtet

Årsmøtet ba om at redaksjonskomitèen utarbeider uttalelse angående sak 20.
Ordfører Ragnhild Sæle leste opp forslaget til uttalelse fra redaksjonskomitèen:

Vedtak:

Årsmøtet vedtok enstemmig følgende uttalelse:

Årsmøtet i Norsk Sau og Geit (NSG) behandlet 13. mars 2019 en sak vedrørende uroen som har pågått siden årsmøte i 2018. Årsmøtet gir styret og administrasjon full tillit og vedtok at saken er avsluttet og ikke skal behandles mer i NSG's organ.

Ordfører Ragnhild Sæle takket for et godt møte og ga ordet til styreleder Kjell Erik Berntsen som ønsket alle vel hjem.

Gardermoen, 14.03.2019

Ragnhild Sæle

Knut Evensen

Iren Vestersjø Hidle

Leder Kjell Erik Berntsens tale til NSGs årsmøte 13.-14. mars 2019

Ordfører, representantskap, årsmøteutsendinger, ansatte og gjester!

Nok et år i NSGs historie er forbi og et nytt år står for tur.

Dette året har også vært preget av markedssituasjonen, og da spesielt for sau. Rekordlav utbetalingspris har gitt en svært svak økonomi i saueholdet. Dette viser hvor viktig det er med markedsbalanse, da en liten ubalanse gir store økonomiske konsekvenser. Det at sauekjøttet vårt ikke blir betalt i det hele tatt er tilnærmet en katastrofe. Men, det er lys i tunellen. Prognosene fra Nortura nå viser en underdekning på sau og lam på 600 tonn for 2019. Og det er etter at all kvoteimport er medregnet. Etter min mening viser disse prognosene at 2019-produksjonen av sau og lam er tilnærmet den riktige mengden vi skal produsere her i landet. Utfordringen blir da å stabilisere produksjonen på dette nivået i årene som kommer. Det som utfordrer oss er det lageret som har bygd seg opp over noen år av sau. Men dette tror jeg vil løse seg etter hvert, da dette lageret tross alt har en best før dato. Også det med å lage nye produkt, basert på sau og bruke den unge sauene inn mot noe av lammekjøttmarkedet tror jeg er muligheter som med fordel kan utnyttes bedre. Å nå nye kundegrupper blant forbrukerne er også en del av løsningen. At dette er mulig viser den «nordnorske kjøttaksjonen». Flere forbrukere er opptatt av hvor maten kommer fra og at de kan få lage den til selv. Dette er et marked som butikkjedene og de store slakteriene etter min mening ikke når. Dette vil vi få høre mer om senere i møte. På lam er det en annen situasjon. Det ble importert lam allerede i 2018, og underdekningen på lam kan bli større i 2019. Utfordringen blir etter min mening da å stabilisere produksjonen på 2019-nivå, for vi har ikke flere sauebønner å miste! Vi er en næring som er helt avhengig av at mange er aktive saueholdere. Da spesielt i forbindelse med tilsyn og sanking.

Det er et ordtak som heter at «når krybba er tom, bites hestene». At vi har slike tilstander innenfor sauenæringa tror jeg nok ikke. Men, en hører oftere og oftere at det ikke må stimuleres til grovfôrdyrking i sentrale strøk, der det heller skal være kornproduksjon. I neste omgang så får jeg høre at distriktsbonden får for mye av tilskuddet. Jeg får også høre at det er blitt for mange store sauebruk og på den andre siden at det ikke må gis støtte til «små» sauebruk. Jeg har kommet til at vi har et tilnærmet ideelt sauehold i Norge. Vi trenger alle bruksstørrelser, og gjennomsnittsstørrelsen har holdt seg ganske stabil på 70 – 75 vinterfôra sauer de siste 10 årene. Det sier meg at vi er der vi bør være i struktur på størrelse. Geografisk sett er det viktig at vi har sauehold over hele landet. Det krever mere ressurser å drive landbruk i distrikta og da ikke minst i vest og nord. Samtidig finnes det områder på det sentrale østlandet som ikke egner seg til annet en grovfôrdyrking og beitedyr. Så vi må fortsatt kjempe sammen om et sauehold i hele landet også for fremtiden. Det skal NSG fortsatt være pådrivere for.

På geit er det også for mye som produseres, men her justeres produksjonen med kvoter. Forholdstallet for 2019 ble ytterligere justert ned. Dette fører til at potensiell produksjonskapasitet på hvert enkelt bruk ikke utnyttes. Økonomien i geiteholdet har vært en del bedre enn på sau de siste åra. Men det er usikkerhet omkring hvordan den vil bli fremover. Produktutvikling og produktopplysning til forbrukeren er viktig. Det er nok fortsatt en feilaktig og gammel holdning til geiteprodukter ute i samfunnet. Dette vet vi som har smakt på de gode produktene fra den norske geitemelka.

Det jobbes godt rundt i landet på gjeterhund. Spørreundersøkelsen som ble sendt til alle lokallaga før jul viste at nesten 30 % av oss har gjeterhund på gården. Gjeterhundrådet vil nå sette i gang en kursvirksomhet rundt om i fylkene. Dette kurset skal være helt på grunnnivå og med fokus på å øke gleden og bruken av gjeterhunden vi har på gården. Det aller viktigste for NSG er at alle som har hund kan få mest mulig hjelp av hunden i arbeidet på gården.

PROTOKOLL ÅRSMØTE NORSK SAU OG GEIT 13.-14.03.2019
Park Inn by Radisson Oslo Airport Hotel West, Gardermoen

Så vil jeg inn på NSGs arbeid og arbeidsområder. NSG er en allsidig organisasjon, det er knapt noen organisasjoner innenfor landbruket som kan måle seg med oss. Det startet en gang i tiden med organisering av avlsarbeid og gjeterhund. Arbeidsoppgavene har utvidet seg etter hvert som åra har gått. Mange har store forventninger til hva NSG skal oppnå, og vi setter oss selv store mål. Og slik skal det være. Spesielt skal forventningene være store når det gjelder avl på både sau og geit. Likeså på gjeterhund. Rådgivning på utmarksrelaterte områder, men også på avl og gjeterhund er vi nærmest alene om. Dette er områder vi har eneansvaret for, så det er egentlig bare opp til oss selv å innfri forventningene. Når vi setter oss mål og kommer med forventninger, er det veldig viktig at vi er bevisst på hvilken organisasjon NSG egentlig er og hvilke muligheter vi har. Vi er en særinteresseorganisasjon innen landbruket med våre spesialområder. Samtidig må vi være bevisst på at det er noen områder, der forventningene er store for hva NSG kan oppnå, vi ikke har 100% rådighet over. NSG er ikke en forhandlingspart for jordbruket, det er det Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukerlag som er. Så for å øke rammevilkåra for småfeholdet er vi helt avhengige av å påvirke disse for å nå igjennom med våre ønsker og forventninger. Det samme gjelder for utmark og rovdyr. Å tro at NSG kan ordne opp i rovdyrproblematikken alene blir helt feil. Dette er politikk som det er andre som rår over. Men NSG skal påvirke så mye som mulig, det er vår oppgave. Også når det gjelder markedsituasjonen er det store forventninger til hva NSG kan utrette. Her skal vi trykke på så godt vi kan, men vi kan ikke styre verken markedsregulator, slakterier, butikkjeder eller aller minst forbrukerne. Vår oppgave er å trykke på og påvirke der vi kan. Jeg opplever at både faglaga, slakterier og markedsregulator føler trykket fra NSG.

Så mitt budskap er: vi MÅ ha store forventninger til oss selv i alle ledd, også til administrasjon for måloppnåelse, men forventningene må ikke bli så store at de blir hemmende for organisasjonen. Til slutt vil jeg takke alle tillitsvalgte og ikke minst generalsekretæren og hans stab for den jobben som daglig utføres for NSG sine medlemmer og for småfebonden over hele landet.

Godt årsmøte!

Kjell Erik Berntsen
Styreleder